

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 106.K.701.441/2024/10.
Felperes: Fővárosi Állat- és Növénykert (1146 Budapest, Állatkerti körút 6-12.)
A felperes képviselője: Süvöltős Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd: dr. Süvöltős András)
Alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság
(1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője: Hubáné dr. Szabó Ágnes kamarai jogtanácsos
A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott D.597/26/2023. számú határozat jogszerűségének vizsgálata

Í t é l e t:

A Fővárosi Törvényszék az alperes 2024. március 7-én kelt D.597/26/2023. számú határozatának a felperessel szemben bírságot kiszabó rendelkezését megsemmisíti és az alperest e körben új eljárásra kötelezi. Egyebekben a keresetet elutasítja.

A felek a költségeiket maguk viselik.

A 30.000 (harmincezer) forint eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint ajánlatkérő 2023. október 20. napján a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) második része szerinti nyílt, gyorsított közbeszerzési eljárást indított állatok etetéséhez szükséges takarmányok és tápok beszerzésére 15 részben (EKR001873812023). A 2. rész rágcsálók, az 5. rész rovarok és rovarlárvák beszerzésére irányult a keretösszeg erejéig. A jelen jogvita az 5. részt érinti, melynek értéke 65.000.000 Ft.
- [2] Az eljárást megindító felhívás III.1.1. pontja szakmai alkalmassági követelményként meghatározta, hogy „Az eljárásban nem lehet ajánlattevő, alvállalkozó, és nem vehet részt az alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki Kbt. 62. § (1)-(2) bekezdésében és a 63. § (1) bekezdésében meghatározott kizáró okok hatálya alatt áll. Ajánlatkérő továbbá kizárja az eljárásból azt az ajánlattevőt (közös ajánlattevő), alvállalkozót, alkalmasság igazolásában részvevő gazdasági szereplőt, aki részéről a kizáró ok az eljárás során következett be. (Kbt. 74.§ (1) b) pont).”
- [3] A közbeszerzési dokumentumok részét képező szerződéstervezet VI.6. pontja szerint „Eladó kijelenti, hogy élő takarmány esetén azok homogén állományból származó, tiszta, egészséges, antibiotikumtól mentes egyedek, illetve a takarmányállatok tartása valamennyi természetvédelmi, állatvédelmi és állategészségügyi előírásnak megfelel, amit Vevő a szerződés ideje alatt bármikor – akár előzetes bejelentés nélkül is – jogosult ellenőrizni. Eladó

a szerződés időtartama alatt folyamatosan köteles valamennyi állattartó helyét naprakészen bejelenteni Vevő felé.” A felperes a tervezet IX.3. pontjában rendkívüli szerződést megszüntetési oknak minősítette, ha a vevő „a Szerződésben foglalt bármely egyéb lényeges kötelezettségének nem tesz eleget”, illetve „ha a Vevő a helyszíni szemle során természetvédelmi, állatvédelmi, vagy állategészségügyi előírásnak nem megfelelő állapotot talál”.

- [4] A 2023. november 6-i ajánlattételi határidőre a Zoopet Nutrition Kft. és a Petfarm Kft. nyújtott be ajánlatot, a kedvezőbb árú ajánlatot a Zoopet Nutrition Kft. adta (a továbbiakban: kérelmező), aki csatolta a nyilatkozatát arról, hogy nem állnak fenn vele szemben a Kbt. 62. § (1) és (2) bekezdés szerinti kizáró okok, majd – a felperes felhívására – az Egységes Európai Közbeszerzési Dokumentumban (EEKD) nyilatkozott arról, hogy nem követett el súlyos szakmai kötelességszegést, továbbá rögzítette, hogy képviselője dr. O.Z. ügyvezető.
- [5] A felperes megkeresése alapján a Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya (a továbbiakban: természetvédelmi hatóság) 2023. december 5-én „dr. Orosi Zoltán ügyében” a következő tájékoztatást adta: a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Korruptió és Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztály megkeresése nyomán 2021. október 21. napján helyszíni ellenőrzésre került sor a 1119 Budapest, Etele út 63. VII. emelet 69. és a 1078 Budapest, Murányi utca 46. 1. emelet U/1. számú ingatlanokban, ahol három különböző fajú, különösen illetve közepesen veszélyes hullót találtak. 2023. június 5. napján ismét helyszíni ellenőrzést tartott dr. Orosi Zoltán (a továbbiakban: dr. O.Z.) egyik telephelyén, a Murányi utcai ingatlanban, ahol további szabálytalanságokat talált. Dr. O.Z.-val szemben ezért engedély nélkül tartott különösen és közepesen veszélyes állatfajok egyedének tartása tekintetében a biztonsági feltételek be nem tartása és egyedi jelölésük elmulasztása miatt állatvédelmi bírságot szabott ki, mellékelte a 2023. június 20. napján kelt PE-06/KTF/00582-15/2023. számú határozatot (a továbbiakban: 15-ös sorszámú határozat) mellékelte, valamint megküldte a 2021. október 21-i helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet.
- [6] A természetvédelmi hatóság a 15-ös sorszámú határozatát – dr. O.Z. keresete alapján – még 2023. szeptember 27-én, saját hatáskörben visszavonta, melyről a felperest nem tájékoztatta.
- [7] A cégnyilvántartás adatai szerint Dr. O.Z. a kérelmező egyedüli tagja és ügyvezetője.
- [8] A felperes 2023. december 8-án a közbeszerzési eljárás 2. és 5. része tekintetében az ajánlata érvénytelenségéről tájékoztatta a kérelmezőt. A 2. rész tekintetében egyrészt az aránytalanul alacsony ár nem megfelelő igazolása miatt, míg mindkét rész tekintetében a Kbt. 63. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján. Indokolásában – a felhívás III.1.1. pontjára és a Kbt. 63. § (1) bekezdés *b)* pontjára utalva – az alábbiakat rögzítette:
„Ajánlatkérő egyrészt az ajánlattételi felhívásban és a szerződésben is előírta azon elvárását, hogy élő takarmány esetén azok homogén állományból származó, tiszta, egészséges, antibiotikumtól mentes egyedek kell legyenek, illetve a takarmányállatok tartása valamennyi természetvédelmi, állatvédelmi és állategészségügyi előírásnak megfelelő kell legyen. Másrészt, az állatkert a természet- és állatvédelmet szolgálja, az ismeretterjesztést, oktatást és nevelést az ott élő állatok folyamatos és szakszerű bemutatásával és tájékoztatással biztosítja. Az állatkertek működését szigorú törvényi előírások szabályozzák. Az itt tartott fajok jelentős része a természetben veszélyeztetettnek számít, amely a Washingtoni Egyezmény (CITES) hatálya alá tartozik. Mindezek következtében a takarmányok beszerzése során is fokozott körültekintéssel szükséges eljárnia, nem fizethet díjat az állatvédelmi szabályokat megsértő jogi vagy természetes személyeknek.
A Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának dr. O.Z.-val és a Zoopet Nutrition Kft.-vel kapcsolatban adott tájékoztatása alapján egyrészt az állatok védelméről szóló 1998. évi XXVIII. törvény alapján állatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte a Zoopet Nutrition Kft. tulajdonosát és ügyvezetőjét dr. O.Z.-t, másrészt dr. O.Z. telephelyein helyszíni ellenőrzés során további

szabálytalanságokat is talált. A megjelölt telephelyek közül a Budapest, M. u. a társaság cégkivonata alapján a Zoopet Nutrition Kft. telephelye is. (...)

Az ajánlatkérő a gazdasági szereplő megbízhatóságának megkérdőjelezéséhez figyelembe vette, hogy a Kormányhivatal által megküldött dokumentumok alapján a Hatóság több – időben elkülönülő – helyszíni szemle során is tett megállapításokat, továbbá dr. O.Z. a hatósági megkeresésnek nem minden esetben tett eleget, így ajánlatkérőnek alapos oka van a kizáró ok alkalmazására. Megállapítható, hogy a Kbt. 64. § szerinti öntisztázásra az eljárás ezen szakaszában nincsen lehetőség.

A hatósági megállapítások dr. O.Z.-ra is vonatkoznak, aki nemcsak a Zoopet Nutrition Kft. ajánlattevő egyszemélyi tulajdonosa és ügyvezetője, de egyben olyan szakmai vezetője, aki a jelen közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő által benyújtott, a Kbt. 72. § szerinti indokolásban azon különleges körülmények között került megjelölésre, amelyek [a szakember esetében a speciális szaktudás és kapcsolati tőke] a megjelölt aránytalanul alacsony ár megfelelőségét támasztják alá. Ennek következtében az érintett személy az ajánlat olyan alapvető eleme, melynek megváltoztatása esetén a Kbt. 72. § szerinti indokolás alapján ajánlatkérő nem kerülne olyan helyzetbe, hogy az aránytalanul alacsony ár elfogadhatóságáról megfelelő döntést hozhasson, vagyis ezzel kapcsolatban Ajánlatkérőnek további intézkedések vizsgálatára nincsen lehetősége. A fentiekre tekintettel a Zoopet Nutrition Kft. ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján érvénytelen.”

A felperes tájékoztatásában hivatkozott az Európai Unió Bíróságának C-465/11. számú ítéletére és az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelvre (a továbbiakban: 2014/24/EU irányelv).

- [9] A felperes 2023. december 11-én megküldte a bírálati eredmény összegezését, mely szerint a kérelmező ajánlata mindkét rész tekintetében érvénytelen.
- [10] A kérelmező előzetes vitarendezést kezdeményezett, melyben – egyebek mellett – kifogásolta, hogy az érvénytelenítő dokumentum hiányos és téves állításokon alapszik, ugyanis nincs olyan jogerős hatósági határozat, amely dr. O.Z.-t bírság megfizetésére kötelezte, mert a Fővárosi Törvényszék a mellékelten csatolt ítélettel megsemmisítette a hatóság e tárgyban meghozott döntéseit, és a hatóság PE/06/KTF/00582-27/2023. számú határozatát is megtámadta keresettel. A hatóság által kezdeményezett eljárás – amely alaptalanul veszélyes állatok tartását sérelmezi – nem áll összefüggésben azzal, hogy az élő takarmány előállítását és szállítását ne tudná elvégezni.
- [11] A felperes az előzetes vitarendezési kérelmet elutasította arra hivatkozással, hogy a törvényszék nem azon hatósági határozatokat semmisítette meg, amelyekre a döntését alapította, és a döntéséhez egyébként sem szükséges hatósági határozat vagy ítélet.
- [12] A kérelmező jogorvoslati kérelmet terjesztett elő az alperesnél, melyben kérte az ajánlata érvénytelenné nyilvánításáról szóló tájékoztatás és döntés megsemmisítését, mert a felperes jogsértően zárta ki őt az eljárásból mindkét rész tekintetében.

Az alperes határozata

- [13] Az alperes 2024. március 7-én kelt D.597/26/2023. számú határozatával megállapította, hogy a felperes az 5. rész tekintetében megsértette a Kbt. 73. § (1) bekezdés *b)* pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, ezért megsemmisítette a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánító tájékoztatást és döntést, és az azt követően hozott valamennyi ajánlatkérői döntést; a jogsértés miatt a felperessel szemben 1.000.000 Ft bírságot szabott ki. A 2. rész tekintetében a jogorvoslati kérelmet elutasította.
- [14] Indokolása szerint a közbeszerzési eljárásból való kizárás súlyos, hátrányos következményekkel jár az ajánlattevő számára, ezért a kizárásnak megalapozottnak, kétséget kizáró módon fennállónak és igazoltnak kell lennie. Az ajánlatkérő a Kbt. 63. § (1) bekezdés

b) pontjára hivatkozással csak ezen jogszabályban meghatározott valamennyi konjunktív feltétel fennállta és annak tényleges, kétséget kizáró bizonyítása alapján, alapos okkal zárhat ki ajánlattevőt a közbeszerzési eljárásból. Azt vizsgálta, hogy az ajánlatkérő tájékoztatásában foglaltak, az abban megjelölt indokok, tények alátámasztják-e a kérelmező kizárását.

[15] A lényeges tényállási elemek, amelyek a jogorvoslati eljárás során igazolásra kerültek, az alábbiak:

- a természetvédelmi hatóság veszélyes állatok elkobzása ügyében dr. O.Z-val szemben 2021. november 10-én hozott PE-06/KTF/33161-7/2021. számon határozatot, valamint PE-06/KTF/00241-1/2022., PE-06/KTF/00241-8/2022., PE-06/KTF/00241-16/2022. számon kijavító határozatokat, melyeket 2023. február 27. napján kelt 113.K.701.751/2022/19. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék megsemmisített. Új eljárás lefolytatására történő kötelezést nem rendelt el.

- a természetvédelmi hatóság 2023. június 20. napján hozott PE-06/KTF/00582-15/2023. számon határozatot, melyben dr. O.Z.-t különösen és közepesen veszélyes állatfajok egyedeinek természetes személyként történő tartása során a biztonsági feltételek be nem tartása és az egyedek egyedi jelölésének elmulasztása miatt állatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

- a természetvédelmi hatóság 2023. szeptember 27. napján kelt PE-06/KTF/00582-25/2023. számú határozatában visszavonta a 15-ös sorszámú határozatot.

- a természetvédelmi hatóság 2023. szeptember 27. napján PE-06/KTF/00582-27/2023. számon határozatot hozott, melyben dr. O.Z.-t különösen és közepesen veszélyes állatfajok egyedeinek természetes személyként történő tartása során a jogszabályban előírt feltételek be nem tartása és az egyedek egyedi jelölésének elmulasztása miatt állatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. Dr. O.Z. ezen határozat ellen keresetet nyújtott be és azonnali jogvédelem iránti kérelmet.

- a természetvédelmi hatóság 2023. december 5. napján a felperes megkeresésére küldött tájékoztatása, az ahhoz mellékelt 15-ös sorszámú határozat és a 2021. október 21-i helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv. (50. pont)

[16] Az alperes érvelése szerint a felperes a tájékoztatásban a természetvédelmi hatóság által megküldött dokumentumokra hivatkozott a kizárás, a kérelmező megbízhatóságának megkérdőjelezése alapjául. Ezen túlmenően konkrét adatokat, dokumentumokat nem jelölt meg. A felperes a kérelmező előzetes vitarendezési kérelemére 2023. december 14. napján adott válaszában rögzítette továbbá, hogy a kizáró ok megállapítását a természetvédelmi hatóság 15-ös sorszámú határozatára alapította. A kizárás alapjaként hivatkozott határozat azonban 2023. szeptember 27-én visszavonásra került, így ezen körülmény nem alapozza meg a kizárási ok fennálltát. Az a körülmény a felperes terhére esik, hogy a megkeresésére a természetvédelmi hatóság a 2023. december 5-én adott tájékoztatásában a visszavonás tényét nem rögzítette. A felperes a tényállás teljeskörű feltárása érdekében felvilágosítást kérhetett volna a kérelmezőtől a tények tisztázása, megerősítése végett. A kizárás körében hivatkozott, 2021. október 21-i helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv megállapításai alapján született határozatokat a Fővárosi Törvényszék az ajánlatkérő döntését megelőzően, 2023. február 27-én meghozott 113.K.701.751/2022/19. számú ítéletében megsemmisítette, de új eljárás lefolytatására történő kötelezést nem rendelt el. A 2023. június 5. napi helyszíni ellenőrzésről nem állt a felperes rendelkezésére jegyzőkönyv, azt nem kérte be a Kormányhivataltól. Mindezek alapján a döntése meghozatalakor nem tisztázta kellően a tényállást a kérelmező kizárása vonatkozásában, így nem tudta megfelelően bizonyítani a kizárási ok fennállását. A jogorvoslati eljárás során felmerült új tények, adatok nem pótolják a döntést megelőző tényállás-tisztázási kötelezettség teljesítését.

[17] A felperes nem igazolta, hogy az ajánlattevő vonatkozásában állapítottak meg szakmai kötelezettségszegést. A határozatok dr. O.Z. természetes személlyel szemben, a természetes személyként történő tartással kapcsolatban rendelkeztek. Ez nincs szoros összefüggésben a

kérelmező cég ajánlattevő által végzett üzletszerű tevékenységgel. A Kbt. 63. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti kizárás megalapozásához az összefüggésnek fenn kell állnia az ajánlattevő cég tevékenysége és a súlyos szakmai kötelezettségzegés között (55. pont).

[18] Az adott szerződés teljesítése és a kizárás alapjául szolgáló cselekmény között is szoros összefüggésnek kell fennállnia, mivel a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt, a szerződés teljesítése körében kell fennállnia a megbízhatóság alapos okkal való megkérdőjelezhetőségének. A tárgyban szerződés teljesítése takarmány szállítása, élő és fagyasztott egér, patkány, valamint rovarok szállítása az ajánlatkérő részére, ezen szerződés teljesítése és a kizárás alapjául szolgáló cselekmény – dr. O.Z. mint természetes személy általi hullók nem megfelelő tartása – közötti szoros összefüggés fennállása nem került igazolásra. Azon hivatkozás pedig, hogy egy esetleges szalmonellózis fertőzés megfertőzi a többi egyed is, nem indokolja a kizárást, mivel a felperes nem tisztázta a döntés meghozatala előtt azt, hogy a szállítandó takarmány, egér, patkány, rovarok hol, mely telephelyen kerülnek tenyésztésre, nem állapítható meg ezért, hogy azok tenyésztése a hivatkozott Bp. Murányi u.-ban történne-e vagy máshol. Így a kizárás ezen feltétele sem került igazolásra (56. pont).

[19] A fenti megállapítások a PE-06/KTF/00582-27/2023. számú határozat kapcsán is fennállnak.

[20] Mindezek alapján a kérelmezővel szemben nem áll fenn a Kbt. 63. § (1) bekezdés *b)* pontjában rögzített kizáró ok, a felperes ezt nem bizonyította megfelelően, nem igazolta, a kérelmező ajánlata ezért nem minősül érvénytelennek a Kbt. 73. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint. Ezért a közbeszerzési eljárás 5. része tekintetében az ajánlatok bírálata körében a felperes megsértette a Kbt. 69. § (2) bekezdését.

[21] A bírság kiszabása arra tekintettel indokolt, mert az ajánlatok bírálata körében állapította meg jogsértést, amely az eljárást lezáró döntésre kihatással volt, a felperes nem megalapozottan nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát; továbbá figyelembe vette a közbeszerzés magasabb becsült értékét, tárgyát, valamint, hogy a felperessel szemben korábban két alkalommal jogsértés került megállapításra. A bírság mértékének megállapítása során is az eset összes körülményét mérlegelte, a felperes terhére értékelte a megállapított jogsértés súlyosságát; azt, hogy a jogsértés a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre befolyással bírt; figyelemmel volt a közbeszerzés tárgyára, magasabb értékére; továbbá, hogy korábban jogsértés megállapítására és bírság kiszabására is került sor (D.393/2022., D.264/2023). A felperes javára értékelte a megállapított jogsértés reparálhatóságát. Mindezen szempontok mérlegelését követően a rendelkező részben meghatározott alacsony mértékű bírság kiszabását tartotta indokoltnak. A bírság jogalapjaként a Kbt. 165. § (3) bekezdés *d)* pontját, (5) bekezdését és (11) bekezdését jelölte meg.

A kereset és a védírat

[22] A felperes az alperes határozatát keresettel támadta, melyben elsődlegesen a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte; másodlagosan a határozat megváltoztatását akként, hogy a bíróság elsősorban azt állapítsa meg, hogy jogsértés elkövetése nem megállapítható; másodsorban azt, hogy jogsértés hiányában bírság kiszabása nem indokolt. Perköltséget igényelt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján.

[23] Hivatkozása szerint az alperes megsértette a Kbt. 165. § (2) bekezdés *c)*-*d)* és (3) bekezdés *d)* pontjait és az Ákr. 62. §-át, mert indítványa ellenére nem folytatott le bizonyítást; az ügyben előadott tényeket, körülményeket részben figyelmen kívül hagyta; a tényállása ezért hiányos, a megállapításai iratellenesek és okszerűtlenek. A 2024. február 26. napján kelt beadványában kifejezetten indítványozta, hogy az alperes keresse meg a természetvédelmi hatóságot, mert a kérelmező által csatolt visszavonó határozat dátuma (2023.09.27.) korábbi, mint a hatóság tájékoztatása (2023.12.05.). Az alperes az indítványát figyelmen kívül hagyta, az eset

tisztázására tárgyalást nem tartott, ugyanakkor iratellenesen a terhére értékelte a hatóság hiányos tájékoztatását, melyet a Kbt. 69. § (13) alapján szerzett be. A különböző határozatokat az alperes tényként kezelte, viszont vele szemben azt róta fel, hogy nem szerzett be további információt.

- [24] Az alperes jogsértően állapította meg terhére a Kbt. 69. § (2) bekezdésének megsértését, azt, hogy nem bizonyította a kizáró ok fennállását. A hatóság tájékoztatta az állatvédelmi bírság kiszabásáról és arról, hogy a helyszíni ellenőrzés során további szabálytalanságokat is találtak. A természetvédelmi hatóság a szerződés teljesítését is szabályozó jogszabály alapján mulasztást és bírságot állapít meg jogerős határozatban; a helyszíni ellenőrzésen a saját képviselője szakértőként személyesen győződött meg a mulasztást és bírságot megalapozó körülményekről; a kérelmező az EEKD dokumentumban nyilatkozott a kizáró okok fenn nem állásáról, de nem tárta fel a szerződés alapját képező szakmai tevékenységével kapcsolatban megállapított jogsértéseket az ajánlatban, sem pedig a vitarendezés során (a 06/KTF/00582-27/2023. számú határozatot kifejezetten eltitkolta). A kérelmező által hivatkozott, a NÉBIH későbbi ellenőrzése vagy vizsgálata nem lehet releváns a megbízhatóság megítélése tekintetében, de az esetleges utólagos korrekció sem szolgáltathat alapot arra, hogy mentesüljön a kizáró ok hatálya alól. A kérelmező által előadottak, adott esetben, a jövőre nézve alkalmasak lehetnek a Kbt. 64.§ szerinti vizsgálatok és döntés (Izd. öntisztázás) kezdeményezésére a kizáró okkal kapcsolatban, de semmiképpen sem alkalmasak egy folyamatban lévő közbeszerzési eljárásban a megbízhatóság megállapítására.
- [25] Az alperes azon megállapítása, hogy a természetes személy és a cég közötti szoros összefüggés nem állapítható meg, kifejezetten iratellenes és ellentmond a korábbi és jelenleg hatályos joggyakorlatnak. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:208. § (3) bekezdése szerint az egyszemélyes társaság felelősségére a minősített többséget biztosító befolyásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, a Ptk. további felelősségi előírásokat is tartalmaz a vezető tisztségviselőre, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 35. § (2) bekezdésének f) pontja helytállási kötelezettséget ír elő az adótartozásokért, helytállási kötelezettséget állapít meg a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Csődtv.) 33/A § (1) bekezdése és 63. § (2) bekezdése. A jogszabályi környezet lehetővé teszi, hogy az egyszemélyes társaságok egyedüli tulajdonosai tekintetében a vele jogviszonyban lévő külső szereplők áttörjék a korlátolt felelősséget.
- [26] A határozat 56. pontjában hiányolt összefüggés vonatkozásában a felhívás III.1.1. pontjában és a szerződésben is előírta a takarmány tisztaságával és a takarmányállatok tartása során természetvédelmi, állatvédelmi előírások betartásával kapcsolatos elvárásait. Másrészt az állatkert a természet- és állatvédelmet is szolgálja, működését szigorú előírások szabályozzák, az itt tartott állatfajok jelentős része veszélyeztetett. Ezért a takarmányok beszerzése során fokozott körültekintéssel kell eljárnia, nem fizethet díjat az állatvédelmi szabályokat megsértő jogi vagy természetes személynek. Ezért a kizárásról szóló tájékoztatásában és döntésében foglaltak megalapozottak, ezért azokat fenntartja. A szakmai kötelezettségszegés tartalma vonatkozásában az Európai Unió Bírósága a Forposta és ABC Direct Contact ügy (C-465/11.) kapcsán rögzítette, hogy „A »szakmai kötelezettségszegés« fogalma minden olyan felróható magatartásra vonatkozik, amely befolyásolhatja a szóban forgó gazdasági szereplő szakmai hitelességét, és nem csupán a szűkebb értelemben vett, az e gazdasági szereplő szakmájával kapcsolatos etikai szabályok azon megsértéseire, amelyeket az e szakmával kapcsolatos ügyekben eljáró fegyelmi szerv vagy jogerős bírósági határozat állapít meg.” (C-465/11. 27-28.) A 2014/24/EU irányelv is egyértelművé teszi, hogy ez a kizáró ok akkor alkalmazható, ha a súlyos szakmai kötelezettségszegés miatt a gazdasági szereplő „tiszteességessége kérdésessé vált”. A kötelezettségszegés bizonyítása az irányelv szerint sem követeli meg jogerős határozat vagy etikai eljárás megállapítását, a módosítás egyértelművé teszi, hogy bármilyen megfelelő bizonyítási mód megengedett. Okszerűen vette ezért figyelembe a természetvédelmi hatóság

tájékoztatását a dr. O.Z.-val szembeni állatvédelmi bírság kiszabásáról és a helyszíni ellenőrzésen talált szabálytalanságokról. A megjelölt telephelyek közül a 1078 Budapest, Murányi utca 46. a társaság cégkivonata alapján a kérelmező telephelye is. A kérelmező megbízhatóságának megkérdőjelezéséhez figyelembe vette, hogy a hatóság által megküldött dokumentumok alapján a hatóság több – időben elkülönülő – helyszíni szemle során is tett megállapításokat, továbbá dr. O.Z. a hatósági megkeresésnek nem minden esetben tett eleget. A Kbt. 64. §-a szerinti öntisztázást a kérelmező nem kezdeményezett. A hatósági megállapítások a kérelmező ajánlattevő egyszemélyi tulajdonosára és ügyvezetőjére vonatkoznak, aki a kérelmező cég olyan szakmai vezetője, aki a jelen közbeszerzési eljárásban az ajánlattevő által benyújtott, a Kbt. 72. § szerinti indokolásban azon különleges körülmények között került megjelölésre, amelyek [a szakember esetében a speciális szaktudás és kapcsolati tőke] a megjelölt aránytalanul alacsony ár megfelelőségét támasztják alá. Döntése meghozatalakor közvetlen bizonyítékok álltak rendelkezésre: a saját közvetlen tudomása a helyszíni ellenőrzésen jelen lévő képviselője hivatalos véleménye alapján; a természetvédelmi hatóság ellenőrzési jegyzőkönyve és közigazgatási határozata; a Rendőrség által elrendelt nyomozás alapján tudomására jutott információk és tények; az ajánlattevő cégkivonata, telephelyek listája. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül, hogy a részéről döntést hozó személy szakértő, az Európai Állatkerti és Vadállatorvosok Szövetségének elnöke, főállatorvos, természetvédelmi és állategészségügyi igazgató és Állatorvostudományi Egyetem Egzotikusállat- és Vadegészségügyi Tanszékének klinikai állatorvosa, aki kiemelkedő szakmai tudás birtokában vizsgálta meg az előterjesztés állategészségügyi vonatkozásait. Ezen tények összessége alapján állapította meg azt, hogy az ajánlattevő szakmai megbízhatósága alaposan megkérdőjelezhető, és azt a döntést hozta, hogy részére közbeszerzési szerződés odaítélésére semmilyen körülmények között nincs lehetőség.

[27] Az alperes a bírság vonatkozásában megsértette a Kbt. 165. § (11) bekezdését és az Ákr. 81. §-át tekintettel arra, hogy a határozata indokolásában sem a bírság alkalmazásának, sem az összegszerűségnek az indokait nem adta meg teljeskörűen, a határozata nem felel meg a Kp. 85. § (5) bekezdésének, mert abból nem tűnnek ki a mérlegelés szempontjai, és nem állapítható meg a mérlegelés okszerűsége. A 2/2015. (XI.23.) KMK vélemény szerint amennyiben a jogalkotó a mérlegelés szempontjaihoz a különösen kifejezést társítja, akkor a jogalkalmazónak valamennyi szempontot vizsgálnia kell, és azok értékelésére ki kell térnie indokolásában. Az ajánlatkérői döntését hivatalos intézménytől kapott információra, hatósági határozatra alapította, amit az alperes nem mérlegelt kellő súllyal, annak tartalmát kifejezetten terhére róta. Az alperes iratellenesen állapította meg szándékos jogsértésként, hogy a természetvédelmi hatóság információadási anomáliáit nem tárta fel. A jogorvoslati eljárásban az alperes nem vizsgálta, hogy a dokumentumok milyen emberi mulasztás folytán lettek hibásak. A közbeszerzés magasabb értékét vette figyelembe, holott a beszerzés értéke nem érte el az uniós értékhatárt. Nem vette figyelembe az eset összes körülményét, és nem rögzítette, hogy az egyes szempontokat a terhére vagy a javára, illetve milyen súllyal értékelte, így a mérlegelése okszerűsége nem vizsgálható.

[28] Az alperes védiratában – a határozatában foglaltakat fenntartásával – a kereset elutasítását kérte, továbbá perköltséget igényelt az IM. r. 3. § (2) bekezdése alapján. Hivatkozása szerint az ügy tényállását feltárta, a feltárt tényekből helyes következtetéseket levonva jogszerű döntést hozott, sem anyagi jogi, sem eljárásjogi jogsértést nem követett el. Az alkalmazott kizárási ok akkor jogszerű, ha azt az ajánlatkérő megfelelően bizonyítani tudja. Nem a hatóságnak van bizonyítási kötelezettsége a jogorvoslati eljárásban, ezért nem kellett a természetvédelmi hatóságot megkeresnie. Az pedig irreleváns, hogy a hatóság miért tájékoztatta tévesen a felperest, ezért e körben sem kellett bizonyítást lefolytatnia. A kérelmező az előzetes vitarendezési kérelmében kifejezetten felhívta a felperes figyelmét arra, hogy a hatósági tájékoztatás hiányos, azonban a felperes ennek ellenére nem tisztázta a kizárás körében a tényállást. Az okozati összefüggés kimutatásának hiánya vonatkozásában is

fenntartotta, hogy a természetvédelmi hatóság megállapításai nincsenek összefüggésben a kérelmező üzletszerű tevékenységével. A bíróság összegének mérlegelése során az eset összes körülményét értékelte, egyéb szempontra történő hivatkozás a jogorvoslati eljárásban nem volt. A közbeszerzés becsült értéke (65 millió Ft) magasabb értéknek minősül, a bíróság ezzel nem aránytalan.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [29] A felperes keresete – az alábbiak szerint – részben alapos.
- [30] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított jogvitát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (1)-(2) bekezdései, a (3) bekezdés *a*) pontja és az 5. § (1) bekezdése alapján közigazgatási peres eljárásban, nyilvános tárgyaláson bírálta el. A határozat jogszerűségét a Kp. 12. § (1) bekezdése alapján, a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között, a Kp. 85. § (2) bekezdése szerint a közigazgatási tevékenység megvalósításának – a határozat meghozatalának – időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg. Döntése meghozatala során figyelemmel volt a Kúria irányadó joggyakorlatára, amelytől nem tért el.
- [31] A támadott határozat jogszabálysértő voltát a Kp. 78. § (1) bekezdésére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. §-ára figyelemmel a felperesnek kellett bizonyítania.
- [32] A jelen perben abban a kérdésben kellett állást foglalnia a bíróságnak, hogy – a keresetben felhozott érvek mentén – az alperes jogsértően állapította-e meg, hogy a felperes a Kbt. 63. § (1) bekezdés *b*) pontja megsértésével zárta ki az eljárásból a kérelmezőt és minősítette érvénytelennek az ajánlatát, valamint, hogy jogsértően szabta-e ki a bírságot.
- [33] A Kbt. 69. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. A Kbt. 73. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha az ajánlattevőt, részvétellelre jelentkezőt az eljárásból kizárták.
- [34] A Kbt. 63. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki vonatkozásában az ajánlatkérő megfelelően bizonyítani tudja, hogy az elmúlt három évben jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségét súlyosan megszegte vagy jogszabályban meghatározott szakmai szervezet által lefektetett szakmai etikai szabályokat súlyosan megsértő cselekedetet követett el, és az ajánlatkérő megítélése szerint a kizárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában a megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető.
- [30] Nem volt vitatott, hogy a felperes a Kbt. 63. § (1) bekezdés *b*) pontja szerinti kizáró okot felhívásában előírta (III.1.1.). A vitatott az volt, hogy a felperes megfelelően bizonyította-e, hogy ezen kizáró ok a kérelmező vonatkozásában fennáll. Ennek eldöntéséhez a bíróság elsőként azt vizsgálta, hogy ezen kizáró ok alkalmazásának milyen törvényi feltételei illetve milyen uniós követelményei vannak.

- [31] A felperes által is hivatkozott 2014/24/EU irányelv 57. cikk (4) bekezdés c) pontja alapján ez a kizáró ok akkor alkalmazható, „ha az ajánlatkérő szerv megfelelő módon bizonyítani tudja, hogy a gazdasági szereplő súlyos szakmai köteleességszegést követett el, amely miatt tisztessége kérdésessé vált”. A Kbt. szerint az ajánlatkérő mérlegelési joga nem korlátlan, alapos oka kell, hogy legyen a gazdasági szereplő megbízhatóságának megkérdőjelezésére. Az irányelv a (101) preambulumbekkezdésében rögzíti, hogy a fakultatív kizáró okok alkalmazásakor tekintettel kell lenni az arányosság elvére. Kisebb szabálytalanságok csak kivételesen eredményezhetnek kizárást, azonban azok ismétlődő előfordulása indokoltá teheti a gazdasági szereplő kizárását, mivel kétségesse teheti a gazdasági szereplő megbízhatóságát. Az ajánlatkérőknek a megbízhatóság körében végzett vizsgálata, mérlegelése, döntése körében nem általánosan, nem mindenre kiterjedően ad lehetőséget a megbízhatóság ajánlatkérői vizsgálatára, értékelésére a jogalkotó, hanem azt a szerződés teljesítése vonatkozásában határozta meg, így az ajánlatkérőknek körültekintően és ezen szempont körében kell/lehet eljárni. [Nagykommentár a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvényhez – szerkesztette: Dezső Attila (a továbbiakban: Kbt. Kommentár)]
- [32] A Kbt. – fenti irányelvvel összhangban álló – rendelkezése alapján a kizáró ok alkalmazásának a következő konjunktív feltételei vannak: 1. jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettség súlyos megszegése vagy jogszabályban meghatározott szakmai szervezet által lefektetett szakmai etikai szabályok súlyos megsértése történt; 2. az adott kötelezettségszegést az ajánlattevő gazdasági szereplő vagy az alkalmassági igazolásában részt vevő gazdasági szereplő követte el; 3. a kötelezettségszegésre az ellenőrzést megelőző három évben került sor; 4. a kötelezettségszegés és a szerződés teljesítése között szoros okozati összefüggés áll fenn (a sérelmes cselekmény miatt a szerződés teljesítése vonatkozásában megbízhatósága alapos okkal megkérdőjelezhető); 5. ezen törvényi feltételeknek a fennállását az ajánlatkérőnek megfelelően bizonyítania kell.
- [33] A kizáró ok körébe tartozó kötelezettségszegés fogalma kapcsán a szabályozás kizárólag a szakmai kötelezettség megszegéséről rendelkezik, a gazdasági tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségszegést nem nevesíti. A szakmai, illetve etikai kötelezettségszegés tartalma az Európai Unió Bírósága joggyakorlatában alakult ki: A C-465/11. Forposta és ABC Direct Contact ügy kapcsán rögzítette, hogy milyen magatartás tartozik a súlyos szakmai köteleességszegés körébe. „A »szakmai köteleességszegés« fogalma minden olyan felróható magatartásra vonatkozik, amely befolyásolhatja a szóban forgó gazdasági szereplő szakmai hitelességét, és nem csupán a szűkebb értelemben vett, az e gazdasági szereplő szakmájával kapcsolatos etikai szabályok azon megsértéseire, amelyeket az e szakmával kapcsolatos ügyekben eljáró fegyelmi szerv vagy jogerős bírósági határozat állapít meg.” (Az Európai Unió Bírósága C-465/11. Forposta SA és ABC Direct Contact sp. z o.o. kontra Poczta Polska SA ügyben 2012. december 13-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2012:801, 27-28. pont.) A súlyos szakmai köteleességszegés feltételezi a gazdasági szereplő szándékos vagy bizonyos fokú gondatlan magatartását. A súlyos szakmai köteleességszegés megállapításához a gazdasági szereplő magatartásának konkrét és egyedi mérlegelése szükséges (az Európai Unió Bírósága C-465/11. Forposta SA és ABC Direct Contact sp. z o.o. kontra Poczta Polska SA ügyben 2012. december 13-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2012:801, 31., 33. pont). A szerződéses kötelezettségek be nem tartása főszabály szerint szakmai köteleességszegésnek tekinthető. A szerződés vagy a szerződés egy részének hibás, pontatlan vagy hiányos teljesítése azonban nem minősül automatikusan súlyos szakmai köteleességszegésnek (az Európai Unió Bírósága C-465/11. Forposta SA és ABC Direct Contact sp. z o.o. kontra Poczta Polska SA ügyben 2012. december 13-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2012:801).
- [34] A bizonyítás követelménye az uniós szabályozásra és joggyakorlatra tekintettel a Kbt.-ben 2021. február 1-től érdemben módosításra került akként, hogy az ajánlatkérő jogerős bírósági döntés nélkül, más bizonyítékok alapján is dönthessen a kizárásról, amire a felperes helytállóan hivatkozott. A 2021. február 1. előtti Kbt. ugyanis még megkövetelte, hogy a

jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettség súlyos megszegését jogerős bírósági, véglegessé vált közigazgatási vagy annak közigazgatási perben való megtámadása esetén jogerős bírósági határozat állapítsa meg.

- [33] A fentieket összegezve az ajánlatkérő akkor alkalmazhatja jogszerűen a kizáró okot, ha meg tud jelölni olyan, az ajánlattevő által elkövetett olyan súlyos szakmai vagy etikai kötelezettségszegést, amely a közbeszerzés tárgya szerinti szerződés megfelelő teljesítését teszi alapos okból kétségessé, és mindezt bizonyítja vagy jogerős bírósági, véglegessé vált közigazgatási vagy – annak közigazgatási perben való megtámadása esetén – jogerős bírósági határozattal, vagy egyéb más megfelelő módon.
- [34] A szakmai kötelezettségszegés bizonyításához tehát a jelen esetben valóban nem volt szükség végleges hatósági vagy jogerős bírósági döntésre, de a felperes a jelen esetben részben erre alapozott, és a bizonyíték alkalmassága a súlyos kötelezettségszegés vagy súlyos etikai szabályszegés alátámasztására törvényi követelmény. Ebből következően az alperes – a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ákr. 62. § szerinti – tényállástisztázási kötelezettsége annak vizsgálatára terjedt ki, hogy a felperes döntéséhez felhasznált, vagyis a tájékoztatásában hivatkozott és rendelkezésére álló bizonyítékok megfelelően alátámasztják-e a jogszabályi feltételek megvalósulását. Erre az alperes a határozatában helytállóan hivatkozott.
- [35] Tekintettel arra, hogy a jogorvoslatot kérelmezőnek joga van az ellenbizonyításra a felperes döntésével szemben, az alperes köteles értékelni a kérelmező által rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat a felperesi döntés megalapozottsága, jogszerűsége körében. Figyelemmel arra, hogy a döntéshez szükséges tények az alperes rendelkezésére álltak, ebből következően az alperes nem sértette meg az Ákr. 62. §-át azzal, hogy nem kereste meg a természetvédelmi hatóságot a dr. O.Z.-val kapcsolatos ügy további adataira vonatkozóan, és – ugyanezen okból – azzal sem, hogy nem tartott tárgyalást. A Kbt. 161. § (1) bekezdése alapján a tárgyalás tartása csak akkor indokolt, ha feltétlenül szükséges különösen az ügyféli jogok gyakorlásához, a tényállás tisztázásához, a szakszerű és minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe vevő döntés meghozatalához. A jelen ügyben tárgyalás tartására a tényállás tisztázása céljából nem volt szükség, ezt a felperes a perben sem cáfolta.
- [36] A felperes a kérelmező szakmai megbízhatatlansága alátámasztásául a természetvédelmi hatóság tájékoztatására, ezen belül egyrészt dr. O.Z.-val szemben kiszabott állatvédelmi bírságra, másrészt „dr. O.Z. telephelyein” helyszíni ellenőrzés során talált „további szabálytalanságokra” hivatkozott azzal, hogy ezen helyszínek közül a „Budapest, M. u.” a kérelmező telephelye. Az indokolása szerint figyelembe vette, hogy a hatóság több helyszíni szemle során is „tett megállapításokat”, továbbá az ügyvezető a hatósági megkeresésnek nem minden esetben tett eleget. Végezetül hivatkozott arra, hogy dr. O.Z. személye az ajánlat alapvető elemének tekinthető, mert az ő szaktudását és kapcsolati tőkéjét a kérelmező felhasználta az aránytalanul alacsony ár indokolásának alátámasztására.
- [37] Az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések alapján az ajánlatkérő csak jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettség súlyos megszegése vagy szakmai szerv által lefektetett etikai szabály súlyos megszegése esetén alkalmazhatja ezt a kizárási klauzulát. Ezért feltétlenül szükséges a konkrét szakmai kötelezettségszegés vagy etikai szabály jogszabály, illetve etikai szabályzat szerinti azonosítása is. Ennek a követelménynek a felperes nem tett eleget. Tájékoztatásában csak általában hivatkozott „szabálytalanságokra”, „megállapításokra” anélkül, hogy azokat konkrétan ismertette volna. Nem elegendő pusztán bírság kiszabására sem hivatkozni anélkül, hogy a bírságkiszabás alapjául szolgáló konkrét cselekmény vagy mulasztás az ajánlatkérő által megjelölésre kerülne, mert annak ismerete hiányában eleve nem lehetséges az összefüggések vizsgálata a szakmai vagy etikai szabály megsértése és a közbeszerzés tárgya, a közbeszerzési szerződés teljesítése között. A felperes által kizáró okként megjelölt hatósági határozat – amennyiben az hatályos marad – alkalmas lehetett volna arra, hogy a szakmai szabály megsértését bizonyítsa, de annak léte sem pótolja

a felperes azon ajánlatkérői kötelezettségét, hogy a kizáró okot a döntése indokolásában a konkrét szakmai kötelezettségszegés pontos megjelölésével határozza meg. Az alperes ezért helytállóan állapította meg a határozatában, hogy a felperes nem jelölt meg a kizárás alapjául konkrét adatokat, ezért a döntése nem megalapozott.

- [38] A természetvédelmi hatóság határozatának bizonyítási eszköz jellegére tekintettel a kérelmezőtől nem vonható el a jogorvoslati jogához tartozó azon lehetősége, hogy a terhére értékelt bizonyítékot megdöntse. Abban az esetben, ha az ajánlatkérő a kizárási okot kizárólag olyan határozatra alapította, amelynek a bizonyító ereje (hatályossága) utóbb megdőlt, viselnie kell annak következményét, hogy a döntése megalapozatlanná válik. Az alperes eljárásában rendelkezésre álló bizonyítékok igazolták, hogy a 15-ös sorszámú határozat még a felperes döntését megelőzően visszavonásra került, ezért az eleve nem alkalmas arra, hogy kizárási okot teremtsen. Továbbá a 2021. október 21-i helyszíni szemle jegyzőkönyvből a felperes csak azt emelte be a döntésébe, hogy abban a hatóság „megállapításokat tett”, ez pedig – a fent kifejtettek szerint – nem minősül a szabálytalanság konkrét megjelölésének; a 2023. június 5-i helyszíni ellenőrzésről pedig nem is állt a felperes rendelkezésére a jegyzőkönyv, ezért ezek az okiratok sem voltak alkalmasak a felperesi döntés alátámasztására, amit az alperes helytállóan állapított meg. Azon körülményre, hogy a helyszíni ellenőrzésen a felperes saját képviselője szakértőként személyesen győződött meg a mulasztást és bírságot megalapozó körülményekről, a felperes a tájékoztatásban még nem, csak a keresetében hivatkozott. Ezért ez a körülmény sem az alperes sem a bíróság számára nem volt figyelembe vehető. Az pedig, hogy a kérelmező valósan nyilatkozott-e az ajánlatában, illetve az egységes európai dokumentumban, egyrészt nem volt a jogorvoslati eljárás tárgya, így a jelen perben sem hivatkozható, másrészt a személyek különbözőségére tekintettel, az alább kifejtettek szerint, nem helytálló jogi érvelésen alapul. A kérelmező által hivatkozott NÉBIH ellenőrzésre az alperes nem támaszkodott a döntése meghozatala során azt, mint a kérelem tartalmát ismertette, ezért a jelen jogvitában nem volt releváns, az öntisztázás lehetőségének kérdése pedig szintén nem tárgya a jelen jogvitának.
- [39] A következő, alperes által vizsgált és a felperes által vitatott feltétel az volt, hogy a kötelezettségszegés alanya a törvényben rögzített alanynak minősül-e.
- [40] A jogszabály nyelvtani értelmezése szerint az „aki” vonatkozó névmás az ajánlattevőre, részvételre jelentkezőre, alvállalkozóra, illetve az alkalmasságot igazoló gazdasági szereplőre utal vissza. Az ő kötelezettségszegésük alapozhatja meg a megbízhatatlanság megállapítását. Ezért az alperes a törvényi feltételek helyes értelmezésével, okszerűen kifogásolta, hogy a felperes nem az ajánlattevő cég, hanem annak ügyvezetője természetes személykénti szabályszegéseit vette alapul az ajánlattevő cég szakmai megbízhatatlansága megállapításához, amelynek jogszabályi alapja nincs. Az alperes e körben megfelelően rögzítette határozatában, hogy az összefüggésnek fenn kell állnia az ajánlattevő cég üzletszerű tevékenysége és a súlyos szakmai kötelezettségszegés között is.
- [41] A felperes keresetében hivatkozott jogszabályi rendelkezések csak annak megállapítására alkalmasak, hogy az egyszemélyes gazdasági társaság ügyvezetőjének fokozott felelőssége áll fenn a cég gazdasági tevékenységével kapcsolatban (vagyon felelősség), azonban a fent rögzített uniós gyakorlatra is tekintettel szakmai megbízhatatlanságot kell alátámasztani, ezért önmagában azon körülmény, hogy a kérelmező egyszemélyes gazdasági társaság, melynek egyedüli tagja a természetvédelmi hatósági eljárás alá vont személy, a cégvezető cégjogi és adójogi mögöttes felelőssége alapján nem vonható le következtetés arra, hogy a cégvezető természetes személyként esetleg elkövetett jogsértése az ajánlattevő cég szakmai megbízhatatlanságának minősül. A felperes tévesen értelmezte az alperes erre vonatkozó megállapítását, a fentiek szerint nem a természetes személy és a cég közötti összefüggés szorossága kérdőjeleződött meg, ezért az erre vonatkozó felperesi érvelés sem lehetett helytálló.

- [42] Az alperes a kötelezettségszegés és a szerződés teljesítése közötti okozati összefüggés fennállása vonatkozásában is helytálló megállapítást tett. A felperesnek legalább azt tisztáznia kellett volna, hogy a szállítandó takarmányállatok azon a telephelyen kerülnek-e tenyésztésre, ahol a helyszíni szemle megtartásra került. A felperesnek továbbá azt is be kellett volna mutatnia, hogy mik voltak a szabálytalanságok és azok milyen összefüggésben állnak a szerződés teljesítésével és a közbeszerzési felhívás takarmány tisztaságával és a takarmányállatok tartására vonatkozó természetvédelmi, állatvédelmi előírásokra vonatkozó előírásával. A felperes ezen összefüggés bemutatását elmulasztotta. Az alperes ezért a jogszabályi előírások megfelelő értelmezésével, megalapozottan állapította meg, hogy a felperes a kizárás ezen feltételét sem igazolta.
- [43] A fentiek alapján a felperes kizárás tárgyában hozott döntésének indokolása nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a kérelmező valamely jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségét súlyosan megszegte vagy jogszabályban meghatározott szakmai szervezet által lefektetett szakmai etikai szabályokat súlyosan megsértett. Az a körülmény, hogy a döntés meghozatalában kiemelkedő szaktudású szakértő személy működött közre, a törvényi feltételek fennállása bizonyítatlanságát nem pótolja, a kógens közbeszerzési előírások betartatása az alperes alapvető kötelezettsége.
- [44] Mindezek alapján az alperes jogszerűen, a tények helytálló értékelésével állapította meg, hogy a felperes megalapozatlan döntés eredményeként alkalmazta a kérelmezővel szemben a Kbt. 63. § (1) bekezdés *b*) pontját, ebből következően jogsértően minősítette az ajánlatát – a Kbt. 73. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján – érvénytelennek.
- [45] A bíróság ezt követően a bírság kiszabásának jogszerűségét vizsgálta a Kbt. 165. § (11) bekezdése, az Ákr. 81. §-a és a Kp. 85. § (5) bekezdése alapján.
- [46] Tekintettel arra, hogy a döntés a szükséges mértékben tartalmazta a mérlegelés szempontjait és azok értékelését, az alperesi mérlegelés okszerűsége és jogszerűsége vizsgálható volt, a bíróság ezért az indokolási kötelezettség megsértését nem állapította meg.
- [47] A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint az alperesnek annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét figyelembe kell vennie. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.
- [48] Az iratokból megállapíthatóan a természetvédelmi hatóság egyértelműen tévesen tájékoztatta a felperest arról, hogy dr. O.Z-t a csatolt 15-ös sorszámú határozattal állatvédelmi bírsággal sújtotta. Ez a határozata már a tájékoztatása keltekor (2023. december 5.) sem volt hatályos, mert azt a természetvédelmi hatóság már visszavonta és a visszavonással egyidejűleg egy másik marasztaló határozatot hozott, amelyről viszont elmulasztotta tájékoztatni a felperest. Tekintettel arra, hogy a megkeresett hatóság válaszirata közokirat, annak tartalmával szemben a döntése meghozatala előtt a felperesben kétségnek nem kellett felmerülnie. Az alperes megalapozatlanul róta azt a felperes terhére, hogy a hatósági határozatban foglaltakat nem kérdőjelezte meg és nem végzett e körben további tényállástisztázást. A felperesnek a természetvédelmi hatóság téves tájékoztatásán alapuló tévedése nem volt felróható, ezért a felperes megalapozottan hivatkozott arra is a keresetében, hogy az alperes iratellenesen értékelte a terhére a hatóság hiányos és téves tájékoztatását. Az a körülmény, hogy a felperes – részben – a hatóság téves tájékoztatása miatt hozott jogsértő döntést, a bíróság megítélése szerint sem irreleváns. Ez egy olyan különleges, rendhagyó körülmény, amelyet az alperesnek – az eset összes releváns körülményébe tartozó, és ekként értékelendő körülményként – figyelme kellett volna vennie a mérlegelése során mind a bírság alkalmazása, mind a mérték meghatározása körében. Tekintettel arra, hogy az alperes az eset összes releváns körülményét nem vette figyelembe, a Kbt. 165. § (11) bekezdését megsértette. Mivel az alperes a határozata jogi indokolásában még nem különítette el kellően a felperes döntését megalapozó eljárását és az előzetes vitarendezési eljárását a tényállástisztázási követelmény megtartása

körében, azt csak a védiratában hivatkozta, ezért a bíróság az alperes védekezését nem fogadhatta el.

- [49] A közbeszerzés értékére vonatkozó felperesi érvelés ugyanakkor nem volt helytálló, mert attól, hogy a beszerzés értéke nem éri el az uniós értékhatárt, még minősülhet magasabb értékűnek. Figyelemmel pedig arra, hogy a határozat indokolásából kitűnik, hogy az alperes mely szempontokat értékelte a felperes terhére, illetve javára, az erre vonatkozó felperesi érvelés iratellenesnek bizonyult.
- [50] A bíróságnak nincsen jogszerű lehetősége arra, hogy a mérlegelés jogsértően mellőzött hiányzó szempontját elsőként értékelje az alperes helyett, ezért az alperesi határozat bírságot kiszabó rendelkezését – a Kp. 89. § (1) bekezdés *b)* pontja és 92. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján – megsemmisítette és e körben az alperest új eljárásra kötelezte. A határozat egyéb rendelkezései vonatkozásában a felperes alaptalan keresetét – a Kp. 88. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – elutasította.
- [51] A megismételt eljárásban az alperesnek kizárólag a bírság alkalmazása és a bírság mértéke körében kell a mérlegelését – az új egyéb szempont hozzáértékelésével – ismételten elvégeznie és az indokait e körben rögzítenie. Egyebekben a határozatában leírtakat fenntarthatja, megismételheti.
- [52] A pernyertesség-pervesztesség arányát a bíróság egyenlőnek értékelte, ezért a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 83. § (2) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére, a felek a költségeiket maguk viselik.
- [53] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *h)* pontja alapján feljegyzett az Itv. 45/A. § (1) bekezdése szerinti 30.000 forint összegű eljárási illeték a mindkét felet megillető személyes illetékmentesség okán az állam terhén marad.
- [54] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kbt. 172. § (6) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. december 18.

Fintáné dr. Vásárhelyi Julianna s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Váczi Katalin s.k.

előadó bíró

dr. Winklerné dr. NóvÉ Ildikó

bíró